

MÂNTUIREA ÎN LUME

Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților
Suceava, 2005

MÂNTUIREA ÎN LUME

Tipărită cu binecuvântarea

Î. P. S. Pimen
Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților

Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților
Suceava, 2005

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Mântuirea în lume / tipărită cu binecuvântarea Î. P. S.

Pimen Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților.

Suceava : Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, 2005

ISBN 973-86963-9-9

28

Redactor responsabil: pr. Dragoș Buta, consilier cultural

Tehnoredactare computerizată: pr. Pamfil Strugaru, Liviu Strugaru

Corectură: prof. Doina Ciobanu, prof. Monica Bilauca

Tipar: Tipografia „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava

ISBN 973-86963-9-9

**Cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur
pentru cei ce zic
că nu se pot mântui în lume***

Nu ne va mântui pe noi locul, dacă nu vom face voia lui Dumnezeu, ci pe fiecare îl mântuiește mintea cea cu bunăvoie către Dumnezeu. Că nu este ajutor nici din dregătoria cea cinstită, nici din locul cel sfânt pentru cel ce nu face porunca lui Dumnezeu. Că ce dregătorie este mai mare decât dregătoria lui Adam cea fără de moarte sau ce loc este mai frumos decât raiul din care a fost izgonit Adam prin călcarea poruncii lui Dumnezeu? Și, dimpotrivă, ce este mai de ocară decât gunoiul pe care șezând, Iov a păzit porunca lui Dumnezeu și în rai s-a sălășluit? Iar Saul la împărăție fiind, și în palate de mult preț stând, și viața aceasta a pierdut-o și nici pe cealaltă n-a câștigat-o. Lot, aflându-se în Sodoma, în mijlocul unui popor fără de lege, făcând poruncile lui Dumnezeu s-a mântuit și cunună cu sfinții a luat. Și, de va zice cineva că nu se poate mântui în lume cu femei și cu copii, unul ca acela cu nebunie se înșeală, că pretutindeni ne primește Dumnezeu, dacă împlinim poruncile Lui. Locul pe

* Fragmente extrase din volumul *Din cuvintele duhovnicești ale Sfinților Părinți*, Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Suceava, 2003, p. 176.

nimeni nu mântuiește, nici nu osândește, ci pe fiecare faptele îl osândesc sau îl mântuiesc.

Deci, măcar că în lume petrecem, o, fraților, să nu deznădăjduim chiar de am greșit cu ceva, ci iarăși, prin pocăință să alergăm la Dumnezeu și din averile noastre să fim milostivi și darnici cu cei săraci și neputincioși. Căci mai mult pentru unii ca aceștia ți-a încredințat Dumnezeu averea, că ea cu nimeni nu s-a născut împreună. Pentru aceea să dai milostenie singur, de bună voie, că de mult ajutor este sufletului tău a da cu mâna ta. Și să nu ai martori lângă tine când faci milostenie. Pe rudele cele apropiate ale tale fără de grijă să le faci, apoi, după acestea, și la alții să faci milostenie. Că este fățarnicie ca la săracii cei străini să împarți milostenie, iar neamul tău sau cei din casa ta să fie goi, desculți și flămânzi. Deci, cum zici că te îngrijești de sufletele lor, iar de trupezasca lor nevoie nu te îngrijești? Cum dar îi vei duce pe dânșii la frica lui Dumnezeu atâta timp cât îi necăjesc pe ei trupezstile neajunsuri? O, câtă nepricepere și câtă inimă rea!

Au n-ați auzit Scriptura care zice: „Fericit este cel ce miluiește sufletele robilor săi și nu-și lasă neamul său în nevoi”? Că de vei supăra pe ai tăi, iar pe alții vei milui, îți va zice ție Domnul: „Fățarnice, orbitule de răutate, scoate mai întâi bârna din ochiul tău și atunci vei vedea să scoți și gunoiul fratelui

tău”. Deci auzind acestea acum, așa să miluiești pe cei de aproape ai tăi și să te îngrijești de hrana lor, ca să faci milostiv pe Dumnezeu față de tine.

Cuvânt al Sfântului Ioan Scărarul despre cum se pot mântui creștinii din lume*

Am auzit pe unii care petrec în lume cu nepăsare zicând către mine: „Cum putem noi, cei ce viețuim împreună cu soțiile noastre, să petrecem viață curată?”. Acestora le-am răspuns: „Toate lucrurile bune pe care le puteți face, faceți-le: nu defăimați pe nimeni, nu furați de la nimeni, nu mințiți față de nimeni, nu vă înălțați față de nimeni, nu urâți pe nimeni, nu vă despărțiți de adunările de la slujbele din biserică, pătimiți împreună cu cei lipsiți, nu pricinuiți nimănui sminteală, de ceea ce e a altuia să nu vă apropiați; îndestulați-vă cu ceea ce vă pregătesc femeile voastre. De veți face așa, nu veți fi departe de Împărăția cerurilor”.

* Fragmente extrase din volumul *Din cuvintele duhovnicești ale Sfinților Părinți*, Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Suceava, 2003, p. 203.

**Povestire din viața
Sfântului Macarie Egipteanul
despre două femei ce au ajuns la
desăvârșire, în lume fiind***

Rugându-se oarecând Cuviosul către Dumnezeu, s-a făcut glas către dânsul zicându-i: „Macarie, încă n-ai ajuns la măsura celor două femei care viețuiesc împreună în cetatea cea de aproape”. Deci auzind aceasta, bătrânul și-a luat toiagul său și a mers în cetatea aceea și, aflând casa lor, a bătut în ușă și îndată una dintre dânsele a ieșit cu mare bucurie și l-a primit. Apoi, chemându-le bătrânul pe amândouă, a zis către dânsele așa: „Pentru voi atâta osteneală am îndurat venind din pustia cea depărtată ca să înțeleg lucrurile voastre pe care vă rog să mi le spuneți, netăinuindu-le”. Și au răspuns femeile către bătrân: „Crede-ne, Sfinte Părinte, că nici în noaptea trecută de patul bărbaților noștri n-am fost libere, deci ce fel de lucruri cauți de la noi?”. Iar bătrânul stăruia, rugându-le să-i arate rânduiala vieții lor. Iar ele, silite fiind, au zis: „Noi nici un fel de rudenie între noi nu aveam și s-a întâmplat că s-au însoțit cu noi doi frați și cu dânșii cincisprezece ani petrecând în aceeași casă, nici un

* Fragmente extrase din volumul *Din cuvintele duhovnicești ale Sfinților Părinți*, Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Suceava, 2003, p. 139.

cuvânt rău sau spurcat n-am zis una către alta, nici nu ne-am sfădit cândva, ci în pace până acum viețuim. Și ne sfătuiam cu un gând ca, lăsând pe soții cei trupești, să mergem în ceata sfințelor fecioare, a celor ce slujesc lui Dumnezeu, dar n-am putut să-i înduplecăm pe bărbații noștri să ne lase, măcar că cu foarte multe lacrimi și rugăminți i-am rugat. Drept aceea, necâștigându-ne dorirea, am pus așezământ între Dumnezeu și între noi ca nici un fel de cuvânt nesocotit să nu zicem până la moartea noastră”.

Acestea auzindu-le, Sfântul Macarie a zis: „Cu adevărat, nici fecioare, nici măritate, nici monah, nici mirean, ci hotărârea cea bună o caută Dumnezeu, primind-o ca pe însăși fapta și fiecăruia după alegerea cea de bună voie îi dă pe Duhul Sfânt, Cel ce îndreptează viața tuturor celor ce vor să se mântuiască”.

Preacuviosul Părintele nostru Zaharia Ciubotarul și Ioan*

Un om oarecare, vestit în lucrurile lumești, cu numele Ioan, lepădând toate îndulcirile vieții, ducea o viață smerită și monahicească și, îndeletnicindu-se cu fapte dumnezeiești, se sârguia să placă numai lui Dumnezeu. Deci, ostenindu-se pururea în rugăciuni și cereri, năzuind și sporind către fapte din cele mai înaintate și mai mari, pe lângă toate celelalte sporiri ale lui, avea și lucrul acesta nelipsit, că se ducea să privegheze toată noaptea în bisericile Domnului. De aceea, într-o noapte s-a dus la biserica cea mare a Sfintei Sofia, ce se afla în Constantinopol și, aflând ușile încuiate, fiind ostenit, a șezut acolo pe un scaun ce era aproape și șezând, își citea slujba cu glas șoptit.

Și, iată, s-a făcut o strălucire de lumină ce venea de undeva de afară și, privind mai cu luare aminte, a văzut un bărbat cucernic care mergea în urma luminii aceleia. Deci bucurându-se pentru acea vedere, luă aminte mai bine, voind să vadă ce are să facă omul acela. Și, când a ajuns omul la porțile bisericii Sfânta Sofia, care erau închise, și-a plecat genunchii înaintea porților și îndelung a făcut o

* Fragment extras din *Proloagele*, vol. I, Ed. Buna-Vestire, Bacău, 1995, p. 251.

rugăciune, apoi a ridicat în sus mâinile și, făcând semnul Sfintei Cruci pe porți, iată, o minune: îndată ele s-au deschis de la sine și, împreună cu lumina, a intrat înăuntru și omul acela minunat. Și după ce a intrat în tindă și-a plecat iarăși genunchii pe podea, la locul unde era zugrăvită deasupra icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și, sculându-se, a deschis și acolo porțile. Ajungând la porțile cele frumoase de argint din pridvorul bisericii, a făcut și acolo destulă rugăciune. Apoi, cu semnul crucii, le-a deschis și pe acelea și așa a intrat în biserică, cu totul fiind luminat.

Deci, mergând în mijlocul bisericii, și-a ridicat mâinile, cerând îndurare de la Dumnezeu, iar după ce și-a isprăvit rugăciunea, s-a întors și a trecut prin tinda bisericii, iar porțile s-au încuiat singure prin dumnezeiască lucrare, îndată ce el a ieșit afară. Deci, sta acel sfânt om Ioan și căuta cu luare aminte unde va merge acel dumnezeiesc bărbat după ieșirea din biserică. Și fiindcă acela mergea pe drumul drept, nu s-a lenevit Ioan a-l urma ca să afle unde se ascunde acest fel de scump mărgăritar al lui Dumnezeu. Și abătându-se acela puțin din drumul drept, mergea spre calea cea pogorătoare a Sfântului Mucenic Iulian și, apropiindu-se de o căsuță și bătând cu mâna în ușă, a strigat încet numele femeii ce era înăuntru: „Maria!”. Și așa, a intrat înăuntru. Atunci lumina ce-l lumina pe cale s-a luat de la el și

între ei a pogorât noaptea întunecată.

Iar femeia acelui dumnezeiesc bărbat a aprins lumânarea din candelă și a dus-o bărbatului ei. Însă el nu s-a culcat pe pat, nici și-a odihnit trupul cu vreun alt chip, ci a început să lucreze, că era cizmar. Atunci și cel ce-i urma lui, vrednicul de pomenire Ioan, fără de sfială a intrat înăuntrul casei și căzând la picioarele lui, le uda cu lacrimi și rugându-l pe el, zicea: „Nu ascunde de mine cine ești și care este înalta viețuire prin care faci străine fapte pe care le-am văzut cu ochii mei, eu însumi”. Iar acel smerit viețuitor zicea: „Iartă, bătrânule, pentru Domnul, eu sunt om păcătos și nu am la viața mea nici o faptă bună, că cine sunt eu, nevrednicul? Sau de unde am învățat eu vreo înaltă viețuire, precum zici, de vreme ce sunt sărac și mă aflu ostenitor în cel mai neînsemnat meșteșug? Te-ai înșelat, omule, te-ai înșelat și părere ai văzut, nu adevărul”.

Atunci bătrânul a adăugat lacrimi peste lacrimi și nu înceta a-l jura pe el cu numele lui Dumnezeu, ca să-i arate fapta bună cea mare a lui, și zicea: „De n-ar fi fost lucrul dumnezeieștii Pronii, ca să se descopere viața ta ascunsă, cu adevărat nu m-aș fi învrednicit eu, cel mai mic, să fiu martor acestui fel de taină”. Deci, strâmtorat fiind de jurămintele, acel minunat bărbat s-a sculat de pe scaun și, făcând mai întâi metanie bătrânului, a început a zice așa: „Bine să știi, fratele meu, că pe pământ nici o altă ispravă

n-am câștigat decât să mă tăvălesc în noroi și să mă întinez cu păcatele, cinstind mai mult desfătarea trupească. Iar după acestea, din bunătatea Domnului Dumnezeuului meu, luând aminte la frica chinurilor ce vor să fie, după ce pe aceasta ce-o vezi am luat-o de femeie, n-am întinat curăția trupurilor, ci amândoi cu unire păzim fecioria și tănuim aceasta, zicând că ea este stearpă. Și, până acum, cu ajutorul lui Dumnezeu, noi păzim adevărata curățenie a sufletului și a trupului, din dorința izbăvirii și din dragoste pentru Dumnezeul nostru. Voi adăuga încă și alta, pentru legământul jurământului: bogăția mea toată nu este mai multă, fără numai trei arginți și jumătate și cu aceștia, cumpărând piei, lucrez meșteșugul cizmăriei și câștigul pe care îl scot de acolo, îl despart în două: o parte, adică cea mai dreaptă și de căpetenie o hărăzesc lui Hristos, împărțind-o la săraci, frații lui Hristos, iar cealaltă parte o cheltuiesc la trebuințele noastre. Și așa, pururea petrecând, mă închipui neîncetat la înfricoșata judecată ce va să fie și-mi aduc aminte de cercetarea cea înfricoșătoare ce au să-mi facă cumpliții demoni”.

Iar Ioan, această povestire auzind-o, și minunându-se de curata și fericita viață a pururea pomenitului Zaharia (că așa se numea) l-a prea lăudat pe el, apoi, binecuvântându-l, a ieșit din casa lui cu mare bucurie. Apoi s-a dus la casa unde

găzduia, mulțumind lui Dumnezeu pentru minunile mari ce a văzut. Iar fericitul Zaharia, cel ce cu adevărat nu avea mândrie, fugind de amăgirea slavei lumești, și-a lăsat casa și a fugit, rămânând cu desăvârșire necunoscut tuturor.

Cuvânt despre Euharist, păstorul*

Doi bătrâni, viețuind în pustie, au rugat pe Dumnezeu să le arate lor la care măsură au ajuns ei. Și le-a venit lor glas, zicându-le: „În cutare sat al Egiptului este un om, un mirean de rând, cu numele Euharist și femeia lui, Maria, dar voi n-ați ajuns încă la măsura acelora”. Deci, sculându-se, bătrânii s-au dus la satul acela și au întrebat de casa lui. Și, aflând numai de femeia lui, i-au zis ei: „Unde este bărbatul tău?”. Iar ea le-a răspuns: „Este păstor și paște oile”. Și i-a adus pe ei în casa sa. Făcându-se seară, a venit Euharist cu oile sale și, văzând pe bătrâni, le-a gătit lor masă și a adus apă ca să le spele lor picioarele. Zis-au bătrânii: „Nu vom gusta nimic, de nu ne vei spune nouă faptele tale cele bune”. Iar Euharist, cu multă smerenie, le-a zis: „Eu sunt păstor și aceasta mi-i femeia”. Însă n-au primit bătrânii numai atâta, ci îl rugau pe el. Iar acela nicidecum nu voia să le spună. Apoi i-au zis bătrânii: „Dumnezeu ne-a trimis la tine”.

Și, după ce a auzit acest cuvânt, îndată s-a temut și le-a spus lor: „Iată aceste oi le avem de la părinții noștri, iar dacă ne dăruiește Dumnezeu dintr-însele vreun câștig, noi îl despărțim în trei părți: o parte la săraci, alta la primirea de străini, iar

* Fragment extras din *Proloagele*, vol. I, Ed. Buna-Vestire, Bacău, 1995, p. 253.

a treia o cheltuim pentru trebuințele noastre. Iar de când am luat pe femeia mea nu ne-am spurcat nici eu nici ea, ci în feciorie am petrecut și fiecare din noi deosebi dormim și noaptea ne îmbrăcăm în haine de păr, iar ziua în hainele noastre. Iar până acum nimeni din oameni n-a știut cele despre noi”.

Deci, acestea auzind, bătrânii s-au minunat și, închinându-se, s-au dus în pustie, muștrându-se pe ei și lăudând pe Dumnezeu, Căruia se cuvine slava în veci! Amin.

Cuvânt despre Pafnutie monahul și despre descoperirea faptelor unui mare creștin dintr-un sat*

Sfântul Pafnutie pustnicul se ruga oarecând lui Dumnezeu ca să-i arate lui cu care dintre oamenii sfinți este asemenea. Și i-a venit lui un glas dumnezeiesc, zicându-i: „Asemenea ești cu mai marele din satul din apropiere”. Deci el degrabă alergând la dânsul și bătând la poarta lui, îndată a ieșit acela, precum îi era lui obiceiul, de primea pe cei străini. Și, primindu-l, i-a spălat lui picioarele și, punându-i masă, l-a poftit pe el să mănânce. Însă Pafnutie îl întreba de faptele lui și zicea: „O, omule, spune-mi, te rog, viața ta, pentru că pe mulți călugări, precum mi-a arătat mie Dumnezeu, îi întreci”. Iar el se numea pe sine păcătos și netrebnic și pustiu de tot lucrul bun. Deci, după ce l-a mai întrebat pe el cu dinadinsul, i-a răspuns lui omul, zicând: „Eu n-aș fi voit nici silit să-ți spun faptele mele, dar, de vreme ce-mi spui mie că de la Dumnezeu ai venit, iată cele despre mine ți le voi spune. Eu acum am treizeci de ani de când trăiesc și m-am despărțit de bună voie de soție, fiindcă, numai trei ani am trăit cu dânsa și trei fii am avut cu ea, care îmi slujesc mie la treburi. Și neîncetat am iubit pe

* Fragment extras din *Proloagele*, vol. II, Ed. Buna-Vestire, Bacău, 1995, p. 569.

străini până în ziua de astăzi și nu se va putea lăuda cineva de aici că mai înainte de noi ar fi primit străini. Și n-a ieșit săracul, nici străinul din casa mea, cu mâinile goale. Nici pe un sărac sau scăpătat nu l-am trecut cu vederea, ci i-am dat lui mângâiere cu îndestulare. Nu m-am lăudat către fiul meu, nici n-au intrat în casa mea roduri străine. N-a fost sfadă pe care să n-o fi împăcat, nici n-a vorbit cineva de rău faptele mele. Iar fiii mei nu s-au atins de roduri străine, nici nu au semănat mai întâi țarinile mele, ci am dat ajutor mai întâi celor ce aveau trebuință de semănat, iar mai pe urmă mi-am semănat și pe ale mele. Și n-am lăsat pe cel tare ca să asuprească pe cel sărac, nici n-au fost strâmbătăți pe care eu să le fi pus pe seama altcuiva. Acestea, Dumnezeu ajutându-mi, știu că le-am făcut”.

Deci, Pafnutie, auzind faptele bune ale acestuia, l-a sărutat pe creștet, zicându-i: „Blagoslovi-te-va Domnul Dumnezeu din Sion și vei vedea bunătățile Ierusalimului, dar faptele cele bune nu ți-au ajuns până la aceea care este capul bunătăților, adică, la înțeleapta înțelegere cea întru Dumnezeu, pe care nu o vei putea câștiga fără osteneală, măcar că nu puțină grijă de Dumnezeu a fost în viața ta. Nu-ți asupri dar sufletul tău, pentru că Dumnezeu mi-a descoperit mie despre tine că, luându-ți crucea ta, vei merge în urma Mântuitorului”.

Iar el, cum a auzit acestea, îndată a mers în urma lui Pafnutie. Apoi, mergând ei la râu, n-au

văzut nici o corabie. Deci, Pafnutie i-a poruncit lui să treacă râul pe care nu-l trecea nimeni din cei care erau din locurile acelea, pentru adâncimea lui. Iar când treceau ei râul, numai până la brâu le ajungea lor apa. Deci, l-a așezat pe el la un oarecare loc, unde mai înainte se săvârșiseră alți doi. După aceea, Pafnutie s-a despărțit de dânsul și se ruga lui Dumnezeu ca să-i arate lui despre el.

Și, nu după multă vreme, a văzut sufletul lui înălțându-se de îngeri, care laudau pe Dumnezeu și ziceau: „Fericit este cel pe care l-ai ales și l-ai primit, ca să se sălășluiască în curțile Tale”, iar dreptii, răspunzând, ziceau: „Pace multă este celor ce iubesc numele Tău”. Și a cunoscut Pafnutie că bărbatul acela s-a mutat la Dumnezeu. A Căruia este slava acum și în veci! Amin.

Cuvânt din Pateric*

Un frate l-a întrebat pe avă Siluan, zicând: „Ce voi face avă, cum voi câștiga umilință, că mult sunt supărat de trândăvie și de somn? Și când mă scol, mă lupt mult la cântarea psalmilor și nu pot birui dormitarea, nici psalmi nu zic fără de glas”.

Și i-a răspuns lui starețul: „Fiule, a zice tu psalmi cu glas, întâi este mândrie, că îți pui în minte că tu cânti, iar fratele tău nu cântă. Al doilea, îți împietrește inima și nu te lasă să te umilești. Deci, de voiești umilință, lasă cântarea. Și când îți faci rugăciunile tale, să caute mintea ta înțelesul stihului și să socotești că stai înaintea lui Dumnezeu, a Celui care cercă inimile și rărunchii. Iar când te scoli din somn, mai înainte de toate, să slăvească gura ta pe Dumnezeu, apoi citește Crezul și Tatăl nostru și apoi începe canonul tău încet și suspinând și aducându-ți aminte de păcatele tale și de osânda întru care vei fi pedepsit”.

Zis-a fratele: „Eu, avă, de când m-am călugărit, slujba canonului și ceasurile, după rânduiala celor opt glasuri, le cânt”. A răspuns bătrânul: „Și pentru aceasta, umilința și plânsul fug de la tine. Că pune în minte pe părinții cei mari, cum ei, nefiind slujitori bisericești și neștiind ei de glasuri, nici tropare, în

* Fragment extras din *Proloagele*, vol. II, Ed. Buna-Vestire, Bacău, 1995, p. 737.

afară de câțiva psalmi, în lume, ca niște luceferi au strălucit; precum au fost Ava Pavel cel simplu, Ava Pamvo, Ava Apolo și ceilalți purtători de Dumnezeu părinți, care și morți au înviat și mari minuni au făcut și putere asupra dracilor au primit, nu cu cântări și tropare și cu glasuri, ci cu rugăciunea cea cu inima zdrobită și cu post. Că prin acestea și frica lui Dumnezeu nelipsită se face din inimă și se întărește plânsul care curățește pe om de tot păcatul și mintea mai albă decât zăpada o face. Iar cântarea cea de veselie pe mulți la cele mai de jos ale pământului i-a pogorât, nu numai mireni, ci și preoți, fiindcă i-a moleșit și în desfrânare și în alte patimi de rușine i-a prăpăstuit. Deci cântarea este a mirenilor și pentru aceasta se și adună poporul în biserici. Pune în minte fiule câte cete sunt în ceruri și nu este scris pentru nici una din ele că, după rânduiala celor opt glasuri, cântă. Ci o ceată cântă neîncetat „Aliluia”, alta, „Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot”, alta, „Bine este cuvântată slava Domnului, din locul și din casa Sa”. Tu, dar, fiule, urmează părinților de voiești să câștigi umilință în vremea rugăciunilor, păzind pe cât poți mintea nerăspândită. Iubește smerenia lui Hristos și, oriunde mergi, nu te arăta pe tine isteț și dascăl, ci ca om simplu și ucenic. Și Dumnezeu îți va da ție umilința”.

Cuvânt din Pateric*

Zis-a Ava Atanasie: „De multe ori zic unii din voi: Unde sunt acum prigoanele și pătimirile?”

Acum, în loc de prigoană și chinuri, te muștră conștiința să mori pentru păcate, să omori mădularile cele de pe pământ, și, iată, vei fi mucenic de a ta voie. Atunci se luptau cu împărații și cu dregătorii. Ai și tu, acum, ca potrivnic, pe diavol, împăratul păcatului și dregători pe draci. Atunci aceia le puneau înaintea mucenicilor capiștea și jertfele și urâta închinăciune a diavolului celui mincinos. Cunoaște cu mintea ta că sunt și astăzi capiști și jertfe și idoli mincinoși ai cugetului, în suflet: capiște, adică, nesățioasa lăcomie, și jertfe, îndulcitoarele poftes, iar idoli, duhul poftelor. Că cel ce slujește desfrânărilor și se îndeletnicește cu desfătări, acela s-a lepădat de Hristos și idolului se închină, că are în sine, adică, chipul Afroditei, urâta și trupeasca dulceață. Iarăși, de se biruiește cineva de mânie și de iuțime, de nu-și va tăia sălbăticia patimii acesteia, de Iisus s-a lepădat și are întru sine dumnezeu pe Ares (zeul războiului), că se închină mâniei, care este semn de turbare. Iar cel ce este iubitor de arginți și iubitor de dulceați și își închide îndurările sale față de fratele său și nu miluiește pe

* Fragment extras din *Proloagele*, vol. II, Ed. Buna-Vestire, Bacău, 1995, p. 738.

aproapele său, acela s-a lepădat de Iisus și idolilor slujește, că are întru sine pe idolul Hermes și se închină fapturii, mai mult decât Făcătorului, iar iubirea de arginți este rădăcina tuturor răutăților.

Deci, de te vei înfrâna de acestea și de te vei păzi de patimile cele sălbatice, ai călcat idoli și te-ai lepădat de credința cea rea și te faci mucenic, mărturisind credința cea bună. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin”.

Cuvânt de învățătură a monahului Grigorie: să nu ne lenevim la a noastră mântuire*

Nu este de cuviință, fraților, să ne lenevim la a noastră mântuire, nici să trecem cu vederea vremea cea dată nouă spre pocăință, pe care, a o mai dobândi, nu vom putea. Că foarte de primejdie lucru este celor ce nu se pocăiesc acum și aici. Să ne pocăim, drept aceea, de păcatele noastre, până ce nu ne ajunge pe noi moartea. Că de acolo nu ne vom putea întoarce, de vreme ce nu este întoarcere de acolo, ci vom merge în pământul cel întunecat al întunericului celui veșnic, unde nu este lumină, nici viață pentru păcătoși. Drept aceea, acum să ne pocăim, o, fraților, ca pe Dumnezeu milostiv să-L facem către noi înșine și să-I plăcem Lui prin fapte bune, prin post și rugăciune, prin milostenie și prin smerenie, prin curăție și prin iubirea de frați și prin pocăință, neîndeletnicindu-ne cu deșertăciunile veacului acestuia. Să ne lepădăm de răutățile lumești, să nu ne îmbrăcăm iarăși cu patimile trupești, cu nesațiul, cu beția și cu pofta desfrânării, stricându-ne sufletul și trupul. Că puțină este vremea noastră aici. Pentru aceasta, să ne îngrijim de sufletele noastre și să căutăm mântuirea noastră,

* Fragment extras din *Proloagele*, vol. I, Ed. Buna-Vestire, Bacău, 1995, p. 110.

să ne ostenim spre Dumnezeu, pentru păcatele noastre. Și nu, adică, astăzi să ne pocăim și să ne smerim, iar mâine să facem mai rele fapte. Că cel ce se pocăiește de păcatele sale și apoi iarăși le face, ce sporește în pocăința sa, întorcându-se de la dreptate la păcat? Sau cum va fi auzită rugăciunea lui înaintea lui Dumnezeu? Că Domnul gătește asupra lui mânia Sa. Pentru că, precum multă este mila Lui, așa sunt multe și certările Lui și pe fiecare, după faptele lui îl judecă și fiecare după faptele sale află. Fericit este omul cel ce poate face păcatul și nu-l face. Și amar de inima care cugetă în două părți și de păcatul care umblă în două căi. Că Domnul pe cei cu un gând îi sălășluiește în casa Sa.

Învățătură despre veacul acesta vremelnic și despre Împărăția cerurilor*

Vremea ducerii de aici sosește; să vă sârguiți, dar, a vă îngriji și a vă găti de sufletele voastre, de vreme ce, după ducerea de aici, roadă de pocăință sau de faptă bună să nu socotească cineva că va face. Că în iad se zice: „Cine se va mărturisi Ție?”. Aici sunt nevoințele și ostenețile, iar acolo cununile și plățile, după legea poruncilor Domnului. Aici este lupta cu vrăjmașii cei văzuți și nevăzuți, iar acolo răsplata cea din vitejie și din izbândă. Aici este sârguința, iar acolo cinstea și mărirea. Aici este cumpărarea nevoințelor, iar acolo adunarea câștigului. Aici, ca în scurt să spunem, lucrările binelui și ale răului se fac, iar acolo este răsplătirea acelora.

Deci, pentru urmarea și îndulcirea cea vremelnică a păcatului nu numai că ne lipsim de bunătățile cele veșnice, ci încă și muncilor celor fără de sfârșit ne dăm, că zice Domnul: „Vor merge aceștia la osânda veșnică, iar dreptii la viață veșnică” (*Matei* 25, 46).

Deci, mai întâi, credința cea tare către Dumnezeu, neclintită în sufletele noastre, din toată puterea să o păzim. Dar încă și a îndrăzni ne poruncește Mântuitorul, zicând: „Îndrăzniți, Eu am

* Fragment extras din *Proloagele*, vol. I, Ed. Buna-Vestire, Bacău, 1995, p. 352.

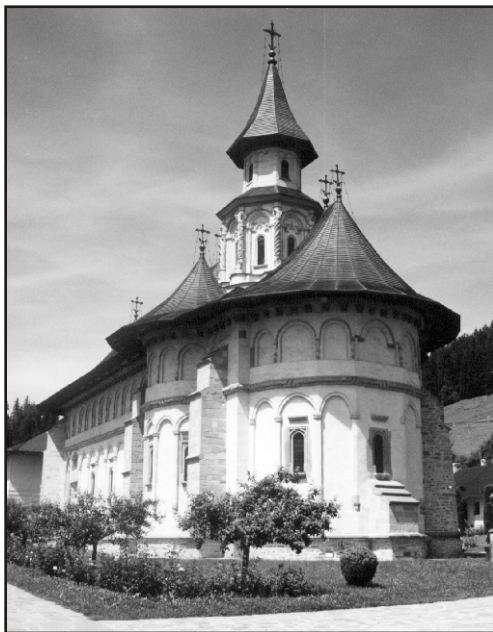
biruit lumea!”. Și iarăși: „Nu vă temeți de cei ceucid trupul, căci sufletul nu pot să-l ucidă, ci vă temeți mai mult de Cel ce poate și sufletul și trupul să le arunce în gheenă. Adevărat, zic vouă, de acela să vă temeți”. Și pomenirea de rău să nu o țineți, ca întru mânia voastră să nu apună soarele. Iar de va intra gând necurat întru cineva, apoi, sârguindu-se, să-l piardă pe acela cu rugăciunea. Că zice: „Fiți sfinți, precum Eu sfânt sunt!”. Iar de lăcomie de averi, ca de ceea ce este maică a slujirii de idoli, să fugiți. Și încă mai vârtos să iubiți cumpătarea.

CUPRINS

Cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur pentru cei ce zic că nu se pot mântui în lume	3
Cuvânt al Sfântului Ioan Scărarul despre cum se pot mântui creștinii din lume	6
Povestire din viața Sfântului Macarie Egipteanul despre două femei ce au ajuns la desăvârșire, în lume fiind	7
Preacuviosul Părintele nostru Zaharia Ciubotarul și Ioan	9
Cuvânt despre Euharist, păstorul	14
Cuvânt despre Pafnutie monahul și despre descoperirea faptelor unui mare creștin dintr-un sat	16
Cuvânt din Pateric	19
Cuvânt din Pateric	21
Cuvânt de învățătură a monahului Grigorie: să nu ne lenevim la a noastră mântuire	23
Învățătură despre veacul acesta vremelnic și despre Împărăția cerurilor	25

Mănăstirea Putna

În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea.

(Ioan 16, 33)

Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul Meu asupra voastră și învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre. Căci jugul Meu e bun și povara Mea este ușoară.

(Matei 11, 28-30)

Fiți, dar, voi desăvârșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este.

(Matei 5, 48)